

GLOBALNO ZATOPLJENJE ILI NOVO LEDENO DOBA (2)

Ne osporavam globalno zatopljenje

PRIPREMIO:

Prof. emer. dr. sc. Ognjen Bonacci

Smatram da znanost još ni približno nije sposobna dati prave i konačne odgovore na tu krajnje složenu i za Zemlju bitnu problematiku

U cijenjenom je časopisu *Građevinar* 65 (5.), 2013. u članku *Globalno zatopljenje ili novo ledeno doba – Zbunjujuća i zabrinjavajuća nesuglasja*, autora Tanje Vrančić i Branka Nadila, na stranici 494 navedeno sljedeće stajalište: "Već spominjano osporavanje teorije globalnog zagrijavanja i "efekta staklenika" od strane Vladimira Bashkina nije u svijetu ni nepoznato ni osamljeno. Ima ih i u nas, a najpoznatiji su prof. dr. sc. Ognjen Bonacci s Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu i Vladimir Paar, akademik i profesor fizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu".

Učinjena mi je čast da sam rangiran tako visoko u našoj znanstvenoj zajednici. Međutim, moram istaknuti da ne spadam u one koji osporavaju globalno zatopljenje. Stoga vas molim da objavite moju reakciju. Ja samo smatram da znanost još ni približno nije sposobna dati prave i konačne odgovore na tu krajnje složenu i za Zemlju bitnu problematiku. Ja isključivo u znanstvenim krugovima, i to mnogo više na međunarodnim nego u našoj zemlji, iznosim brojne dvojbe vezane uz problematiku globalnog zatopljenja. Zapravo tako tražim da mi kompetentni pruže potrebne odgovore.

Da je tome tako, svjedoči i moj rad objavljen u *Građevinaru* broj 62 (9.) na stranicama 781-791 pod naslovom: *Analiza nizova srednjih godišnjih temperatura zraka u Hrvatskoj*. U tom sam radu upravo dokazao da je u posljednjih dvadeset i pet godina (s početkom približno od 1988.) u Hrvatskoj došlo do naglog

porasta temperatura zraka. Istodobno sam pokazao da tijekom 20. stoljeća na teritoriju naše države do navedene godine nije bilo porasta temperatura, što definitivno nije u suglasju s zaključcima IPCC-a (Intergovernmental Panel of Climate Change) kao glavnog autoriteta i zagovornika globalnog zatopljenja. U radu *Increase of mean annual surface air temperature in the Western Balkans during last 30 years*, objavljenom u časopisu *Vodoprivreda* 44 (258-260) u 2012., na stranicama 1-15 utvrdio sam da se isti zaključak može donijeti i za cijelo područje zapadnog Balkana, ali i za sliv Žute rijeke u Kini.

U dva najnovija rada objavljena u nas i u svijetu upozorio sam na neke probleme vezane s određivanjem točnih vrijednosti srednjih dnevnih, mjesečnih i godišnjih temperatura zraka. Ti problemi značajno dovode u pitanje mogućnosti pouzdanog zaključivanja o trendovima porasta temperatura zraka na planetu. To su radovi: (1) Bonacci, O.; Željковиć, I.; Šakić-Trogrlić, R.; Milković, J.: *Prilog raspravi o računanju srednjih temperatura zraka, Hrvatske vode*, 21., (2013), 84., 129-136 i (2) Bonacci, O.; Željковиć, I.; Šakić-Trogrlić, R.; Milković, J.: *Differences between true mean daily, monthly and annual air temperatures and air temperatures calculated with three equations: a case study from three Croatian stations*, *Theoretical and Applied Climatology*, 112 (2013), 4.

Neki zaključci ključni za budućnost čovječanstva kao da su već doneseni, a da neovisna i nazovimo je "čista" znanost, neopterećena bilo čijim interesima,

nije dosad u cijelosti shvatila suštinu problema, a najmanje dala definitivne i pouzdane odgovore koji bi omogućili donošenje bitnih zaključaka.

Klima se i do sada tijekom geološke prošlosti kao i u novijoj povijesti na Zemlji često i znatno mijenjala. Problem je da naša saznanja o tome kako, koliko i gdje se ona stvarno mijenjala nisu pouzdana jer nisu zasnovana na izravnim mjerenjima. Jedino što je sigurno da promjene klime do ove posljednje nisu bile uzrokovane antropogenim čimbenicima. Prije približno 20 tisuća godina, dakle u geološkom smislu nedavno, završilo je posljednje ledeno doba i započelo je zagrijavanje našeg planeta koje je uzrokovalo podizanje razine vode u oceanima za više od 100 m. Rezultat tog procesa su potopljene i glavninom bočati priobalni krški izvori i vrulje na našoj obali Jadranskog mora. Tko je bio odgovoran za tadašnje globalno zagrijavanje? Pravi odgovor znanost još uvijek traži.

Nesumnjivo je da povećanje koncentracije ugljičnog dioksida u atmosferi pridonosi globalnom zagrijavanju. Problem je što ne postoji konsenzus oko toga što uzrokuje povećanje njegove koncentracije. Za neke znanstvenike to je kombinacija periodičnih varijacija orbite Zemlje i njezine osi rotacije kao i drugi, nazovimo ih, prirodni procesi dok je za druge za to u najvećoj mjeri odgovoran čovjek svojim radom u posljednja dva stoljeća.

Moj zaključak je (razumljivo ne samo moj) da se bez obzira ne sve raspoložive informacije ne može dati pouzdan odgovor na pitanje tko je odgovoran za recentnu promjenu klime te da nema konačnih znanstvenih dokaza da su postojeće varijacije (promjene) klime uzrokovale povećanje brojnosti i razornosti prirodnih katastrofa.

Zalažem se da razmatranje te problematike ostane u domeni znanosti, bez miješanja politike, ekonomije i pa i senzacionalistički orijentiranih medija. Mediji očigledno nisu izmislili te probleme. Oni su im dobrodošli jer njima privlače pozornost javnosti povećavajući i značaj, i razumije se, profit. Glavni izvor

informacija za novonastalu "paniku" predstavljaju određeni znanstveni krugovi, militantni ekolozi i danas sve više određeni ekonomski i politički interesni lobiji koji žele bolje plasirati određene proizvode. Nažalost, stvari su zbog toga iz domene ozbiljne znanosti prešle u područje moćnih lobija i politike pa sve

češće predstavljaju dio dnevnopolitičke borbe za profit i moć u kojem znanstvena istina nije dobro došla i nema što tražiti.

Zahvaljujem na objavljivanju reakcije i stojim na usluzi za svaku daljnju raspravu.

Prof. emer. Ognjen Bonacci

OPASKA AUTORA

PRIPREMILI:

Tanja Vrančić i Branko Nadilo

Nehotična greška

Zahvaljujemo prof. Bonacciju na njegovoj temeljitoj i obrazloženoj intervenciji. Mislimo da je uzrokovana nehotičnom greškom, zapravo jednim dodatkom za koji smo do upozorenja bili uvjereni da stoji u tekstu. Naime rečenica prije one u kojoj se spominje

prof. emer. dr. sc. Ognjen Bonacci trebala je zapravo glasiti: "Već spominjano osporavanje teorije globalnog zagrijavanja" i "efekta staklenika" **izazvanog ljudskom djelatnošću** od strane Vladimira Bashkina nije u svijetu ni nepoznato ni osamljeno." (bold op. a.). Kako

je došlo do izostavljanja, nije nam uopće jasno, vjerojatno zato što se takav dodatak ističe u više navrata. Ipak bez označenog se dodatka značenje zaista bitno mijenja, pa se ispričavamo prof. Bonacciju, njegovim suradnicima i kautorima, ali i čitateljima.